

TÁJOLÓ

A MAGYAR KÖZÖSSÉGI
ALAPÍTVÁNYOKHOZ

KÖZÖSALAPON

TÁJOLÓ

A MAGYAR KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNYOKHOZ

Jelen dokumentum célja, hogy a közösségi alapítvány szervezése mellett elköteleződött személyeknek iránymutatásként, segítségként szolgáljon: bemutassa, hogy a **KözösALAPON** program milyennek tart egy ideális közösségi alapítványt a mai Magyarországon, milyen az a közösségi alapítvány, amely létrehozására vállalkozókat keresünk, milyen irányba kell elindulniuk, s mihez tudunk szakmai és pénzügyi támogatást nyújtani. A leírás csak azokat a legfontosabb ismérveket említi, amelyek fontosak a szervezőmunka és az alapítás időszakájában; törekszik az egyszerűsége, miközben az egyértelműséget is szem előtt tartja. Az ismérvek utáni magyarázat, indoklás, kiegészítés is található.

A **KözösALAPON** a magyarországi közösségi alapítványok fejlődését hosszú távon támogató országos program, melyet a Civitalis Egyesület és a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány együtt kezdeményezett.

A közösségi alapítványok szervezésére felhívó pályázatunk iránt érdeklődők a *Tájéoló* mellett *Pályázati felhívás* c. dokumentumból tájékozódhatnak, illetve további információt találnak a <http://kozosalapon.hu/> honlapon, a program hivatalos oldalán.

ISMÉRVEK

A közösségi alapítvány egy adott közösség tagjai által hosszú távú, folyamatos működésre létrehozott civil szervezet, amely elkötelezett az adott közösség fejlődésének átfogó támogatása mellett. Munkájának alapja a bizalom, a közösség ismerete, a folyamatos önfejlesztés; céljait mindenekelőtt a helyi adományozási kultúra (filantrópia) fejlesztésével, a helyi identitás erősítésével, a közösségi összetartozás növelésével, és az aktív állampolgárság eszméjének népszerűsítésével éri el. Alaptevékenységei: adománygyűjtés, támogatásosztás és közösségépítés. A közösségi alapítvány alapvetően támogató szervezet: mások elképzeléseinek, ötleteinek a megvalósulását támogatja és nem saját programjait hajtja végre. Törekszik arra, hogy működésében az alábbi ismérvek egyszerre valósuljanak meg.

Általános

1. Alapítványként bejegyzett civil szervezet, melyet magánszemélyek hoznak létre.

Az alapítványi forma a legalkalmasabb a szervezet céljának és tevékenységének betöltéséhez, mivel biztosítja a demokratikus döntéshozatalt, valamint a célhoz rendelt vagyongyarapítást és annak továbbosztását. Küldetése betöltéséhez szintén fontos, hogy az állampolgárok saját elhatározásukból, önállóan hozzák létre és működtessék.

2. A mindenkori hatályos törvények és jogszabályok betartásával működik.

A törvényes működés elengedhetetlen a hiteles, hosszú távon fenntartható működéséhez és a közösség bizalmának kiérdemléséhez.

3. A közösségi alapítvány autonóm szervezet: egyik politikai pártnak, gazdasági vagy civil szervezetnek, önkormányzatnak, magánszemélynek sincs rá meghatározó befolyása.

A közösség „szolgálatának” egyik záloga, hogy a közösségi alapítvány a partikuláris nézetektől és a hatalmi érdekektől megfelelő távolságot tudjon tartani. Az autonóm működés a hitelességet is erősíti.

Egy földrajzilag vagy közigazgatásilag
pontosan meghatározott
területhez köthető.

Célja

4. A közösségi alapítvány célja, hogy egy (pl. földrajzilag, közigazgatásilag) pontosan meghatározott területen élő, dolgozó emberek, az általuk alkotott közösség életminőségét javítsa. Aktív helyi közösség kialakulását segíti, és lehetőséget teremtsen számára helyi ügyek megoldására, társadalmi problémák és egyenlőtlenségek enyhítésére.

Az általánosan megfogalmazott cél, amely sok szervezetre igaznak tűnik, egyfajta történelmi hagyomány, másrészt lehetővé teszi a közösségi alapítvány kurátorainak, hogy a közösség szükségleteinek és lehetőségeinek, valamint saját meggyőződésüknek megfelelően alakítsák ki a közösségi alapítvány munkáját (például abban a tekintetben, hogy mit tartanak fontosabbnak: a helyi adományozás fejlesztését és az adományozók bevonását a közösség ügyeinek finanszírozásába vagy azt, hogy minél több személynek adjanak lehetőséget, függetlenül attól, hogy pénzt vagy „mást” tudnak adni, hogy tehessenek a közösségükért).

Ugyanakkor a kialakult gyakorlat, mint például az érintett közösség pontos (földrajzi, közigazgatási) meghatározása, a három alaptervekenység (lásd 6., 7., és 8. pontot) egyszerre való végzése és a közösségi alapítványokra jellemző támogató jelleg a közösségi alapítvány céljainak megvalósításához egyértelmű tájolóként szolgál.

Alaptervekenységei: **adománygyűjtés, támogatásosztás és közösségépítés**

Tevékenysége

5. A közösségi alapítvány tevékenysége, lehetőségeihez képest, széleskörű és átfogó: a közösség számára minden aktuálisan fontos területre (pl. oktatás, gyermek/ifjúság, kultúra, környezetvédelem, szociális ügyek stb.) kiterjedhet és a közösség minden tagját elérheti.

A széleskörű és átfogó tevékenység teszi lehetővé, hogy az adott közösség ügyeivel komplexen és alaposan foglalkozzon, rugalmasan tudjon reagálni a változó szükségletekre, beleértve az adományozók változó igényeit is, miközben külön figyelmet fordít arra, hogy együttműködik azokkal a csoportokkal is, akiket általában nehéz elérni és bevonni.

6. Egyik főtevékenysége az adománygyűjtés, amelynek legfőbb jellemzője, hogy elsősorban a közösséghez kötődő magánszemélyektől és vállalkozásoktól (helyi forrásokból) gyűjt úgy, hogy:

- adományozóit tájékoztatja a közösség szükségleteiről;
- adományozóival személyes, bizalomra épülő kapcsolatra törekszik;
- adományozói elképzeléseihez, a lehetőségekhez mérten, rugalmasan alkalmazkodik;
- az adományt és az adományozót közhírré teszi és népszerűsíti.

A közösségi alapítvány törekszik arra, hogy olyan, a közösségben még kiaknázatlan, rejtett erőforrásokat mobilizáljon, melyeket más civil szervezetek nem hasznosítanak. A közösségi alapítvány alaptőkéjére is gyűjt.

A helyi forrásokon keresztül nemcsak a „pénzt“ teremti elő a közösségi alapítvány, hanem növeli az adományozók tudását, érzékenységét a közösség helyzetéről és megoldandó ügyeiről. Az ügyek megoldása érdekében mobilizálhatja az adományozó érintettségéből eredő egyéb tudását/erőforrásait, erősíti a közösségi összetartozás érzését. A helyi források kiszámíthatóbbak is, hiszen az adományozó folyamatosan érintett az ügyben, folyamatos kapcsolatban van a közösségi alapítvánnyal, munkájának eredményeit maga is érzékelheti, értékelheti. Az adományozók és adományaik népszerűsítése, példaképként való bemutatása fontos eszköze a helyi filantrópia fejlesztésének és újabb adományozók bevonásának.

Más helyi civil szervezetekkel való konfliktus/versenyhelyzet elkerülése érdekében törekszik, hogy az adott közösségben új célcsoportoktól, illetve ott még nem használt módszerekkel gyűjtsön támogatást.

A jelentős alaptőke a közösségi alapítvány független, magas szakmai színvonalú, folyamatos működésének egyik alappillére, ezért már a kezdetektől cél, hogy azt folyamatosan növelje.

Erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a **helyi emberek** közötti kapcsolatokat erősítse.

7. Másik fő tevékenysége a támogatásosztás, melyet a közösség számára aktuálisan fontos ügyekre fókuszálva végez. Kedvezményezettjei lehetnek magánszemélyek, lakossági csoportok, civil szervezetek, vagy akár állami/önkormányzati fenntartású, a közösséget szolgáló intézmények. Elsősorban nyílt pályázatokon keresztül finanszíroz. A támogatandó ügyek, fejlesztések kiválasztásába igyekszik bevonni az adományozókat és a közösség tagjait.

A támogatásosztás területeinek és a támogatható személyek, csoportok, szervezetek, intézmények sokszínűsége az egyik biztosítéka annak, hogy a közösségi alapítvány az adott közösség fontos ügyeivel foglalkozik, az egész közösség fejlődését szolgálja és a közösség minden tagjának lehetőséget ad a cselekvésre.

8. Azon túl, hogy az adománygyűjtés és támogatásosztás során törekszik összekötő szerepet betölteni a közösség tagjai között, további erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a helyi emberek közötti kapcsolatokat erősítse, külön figyelmet fordítva a nehezen elérhető csoportok (pl. idősek, szociálisan hátrányos helyzetűek, kisebbségek) bevonására a közösség ügyeibe.

Szervezet / Működés

9. Szervezeti formája alapítvány, melynek legfőbb irányító és döntéshozó szerve a közösség összetételét, sokszínűségét tükröző kuratórium. A kurátorok önkéntesként végzik tevékenységüket. A kuratórium biztosítja a közösségi alapítvány törvényes és magas szakmai színvonalú működését, kiemelt figyelmet fordítva az átlátható, etikus és demokratikus működésre. A kuratórium, mint magánszemélyek együttese, demonstrálja azt a közösségi aktivitást és összefogást, amelyet a közösségben kíván erősíteni.

A kurátorok jól ismerik a közösségi alapítvány koncepcióját, a közösségi alapítvány működését meghatározó legfontosabb törvényeket, szabályokat; szervezetük terveit és gyakorlati tevékenységét. A kuratórium sokszínűsége (eltérő életkor, társadalmi helyzet, nem, foglalkozás, lakóhely stb.) biztosítja, hogy a közösségi alapítvány a közösségben tettenérhető különböző szempontok ismeretében dönt munkájáról. Az aktív kuratórium példamutató működése erősíti az alapítvány hitelességét, valamint első és legfontosabb erőforrása az alapítványnak.

Legfőbb irányító és döntéshozó szerve a közösség összetételét, sokszínűségét tükröző **kuratórium**.

- 10. A közösségi alapítvány törekszik a közösségben fellelhető nem-pénzügyi erőforrások felhasználására is, különös tekintettel az önkéntes munkára és a pro bono szolgáltatásokra.**

Az önkéntesek bevonása és a pro bono szolgáltatások felhasználása növeli és erősíti a közösségi alapítvány kapcsolatait, ismertségét; lehetőséget ad a közösség tagjainak, hogy eképp (is) támogassák az alapítványt, amely így csökkentheti működési költségeit. Az önkéntes munka az alapítvány megalapításáig, valamint azt követően működésében is meghatározó, fenntarthatóságának egyik fontos alapköve.

- 11. Az átláthatóság és a bizalomépítés érdekében folyamatosan tájékoztatja a közösség minél szélesebb körét (külön figyelmet fordítva a nehezen elérhető csoportokra) az alapítvány működésének alapelveiről, programjairól, a támogatások felhasználásáról, és azok eredményeiről. A tájékoztatáson felül kommunikációja által is törekszik aktivitásra serkenteni a közösség tagjait, illetve lehetőséget teremteni a közösségen belüli konstruktív párbeszédre.**

Lehetőségeihez mérten törekszik minél több, és az adott közösségben hatékony kommunikációs csatornát használni (online felületek - honlap, közösségi oldal - személyes tájékoztatási lehetőségek, fórum, nyomtatott kiadványok stb.)

- 12. A közösségi alapítvány nyitott más közösségi alapítványok munkájának megismerésére.**

Más közösségi alapítványok működésének megismerése kitűnő lehetőség új tapasztalatok, ötletek szerzésére, amely egyik forrása lehet a közösségi alapítvány önfejlesztésének, illetve segítheti a kapcsolatépítést bel- és külföldi közösségi alapítványokkal.